

mel i sucre

ORLANDO
TORRES

Obra Cultural Balear

SANT JOAN

Setembre de 1991

Núm. 135

MEL I SUCRE - Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: Casa de Cultura, carrer de Bellavista, 13 - Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Gracià Sànchez, Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Mateu Sastre.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: 49.1983

Coberta: Instantània de les festes.

Contracoberta:

Imprès a: Informacions Llevant s.a.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28 - Manacor

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

— Notícies locals

— L'Ull de Vidre

— Ajuntament, per G. Sànchez i F. Nicolau

— De per la vila, per Francesc Nicolau

— Una d'allà i una d'aquí, per Joan Sastre

— 1981-1991, per Mateu Sastre

— Mala memòria, per Andreu Bauçà

— Un estudi interessant: l'aplicació del *dry farming* als Calderers per Francesc Oliver, per Miquel Company

— *Vida i mort des corredor ciclista Francisco Alomar de Sineu*, per Francesc Canuto

— Festes d'agost 1991.

— L'herbolari, per Miquel Company i Guillem Florit.

— Mel i sucre, dolcet dolcet, per Joan Bauçà

— Aquest mes fa...

— Agenda

Notícies locals

— El 22 d'agost, a mitjan horabaixa, el saig va fer una crida demanant personal amb tractors i depòsits d'aigua per poder apagar el foc que havia pres devers la zona de Son Brondo, que perillava d'arribar a la garriga. Entre els bombers i alguns tractorers locals que hi comparegueren, el foc va quedar apagat ràpidament. A la fi no hi va haver gaire mal: un poc de rostoll i quatre pins. De tota manera anau alerta, que l'estiu encara no ha acabat i la garriga és molt bona d'encendre.

— El mític grup rocker "Sopa de Cabra" va actuar a Sineu per les festes de l'estiu. Enmig de la gentada que va assistir al concert, més de 10.000 persones, hi havia una nombrosa i animadíssima representació local, composta per gent de totes les edats. A més dels joves, que solen omplir aquests actes, hi havia gent de mitjana edat, de trenta en amunt, que per un vespre oblidaren el seu comportament seriós i civilitzat habitual i demostraren que la marxa no té límits.

— Dia 24 d'agost, a la matinada, dos joves entraren a robar a la benzinera de Sant Joan. Varen aconseguir obrir la caixa de seguretat on hi havia els diners, però amb el trull despertaren l'amo del negoci, que viu allà mateix. Aquest avisà telefònicament la Guàrdia Civil, que interceptà els lladres que fugien cap a Manacor, segurament convençuts d'haver fet una "feina neta".

— Cada any pel mes d'agost el pub 32 celebra el seu aniversari. Enguany va venir el conjunt musical vilafrañer "de Puta Mare" que animà la nit del 23 d'agost. També hi va haver un concurs de menjar figues de moro. Els participants havien de pelar i menjar-se el màxim possible de figues de moro. Guanyaren en Guillem de Son Tei i un costitxer que es foteren trenta figues perhom.

— Com anunciarem el mes passat, amb l'esperit profètic que ens distingeix, per les festes hi ha hagut aigua potable i s'iques asfaltades. De moment, l'aigua és de franc, tant per als que tenen comptador com per als qui no en tenen. La gent aprofita per regar ben regats els carrers i mirar de fer afluir una mica la calorada i llevar la pols.

— Un grup local d'aficionats a l'esquí aquàtic anaren al Trenc a exercitar les seves habilitats esportives i, de passada, a fer un trempó. El mateix dia, diumenge 25, un altre grup de gent també anaren a fer un trempó, en aquest cas a la platja de les Veles.

— Després de prop de mig any d'haver-hi un cotxe abandonat (un 127 blanc) prop de Solanda, aquest mes li han robat les rodes.

— La capella de la Sang de l'Església de Sant Joan ha canviat d'aspecte. Han llevat els domassos vells que hi havia i en el seu lloc hi han posat marbre roig i una pintura de tema religiós.

— Finalment, hi haurà futbol a Sant Joan la temporada 91-92. Després de la dimissió de l'antiga Junta, un grup nou de gent s'ha fet càrrec del club. De moment, hi ha una Junta Gestora i pròximament s'elegirà un president. La part esportiva també funciona: el nou entrenador és en Toni Ferriol i ja han fitxat una vintena de jugadors, tots locals.

— El passat 16 d'agost morí, després d'una llarga malaltia, en Tomeu Estelrich, Turricano, a l'edat de 23 anys. Des d'aquí volem donar el nostre condol a la família, Josep i Maria (pares), i Maria i Margalida (germanes).

— Durant els darrers mesos ha tengut lloc un torneig de futbolet, en el qual han participat set equips. Per les festes hi va haver els partits per decidir els primers llocs. L'equip guanyador ha estat el Centro I, seguit per l'Arrel, A.T. Febrer, Sa Torre, Esports Company, Centro II i els Averridors. També hi ha hagut un torneig de voleibol. La classificació ha estat la següent: Construccions Verd, Bitzoc, Torrats, Averridors i Iu-tu.

— Com cada any, el futbolet ha fet víctimes i damnificats: peus esquinçats, genolls dislocats, lligaments romputs i qualque ull blau. Es veu que és un esport perillós, no només per als jugadors, sinó també per als badocs.

Elèctrica
PEP DES SAIG

instal.lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 tel. 52 63 23
Sant Joan

Cooperativa Agrícola
SANT JOAN

tota casta de productes per al camp

— La Caixa de Balears, Sa Nostra, ha inaugurat, coincidint amb les festes de l'estiu, una nova oficina a la plaça, que substitueix la que tenia al carrer de Sant Joan. A més, té previst posar-hi un caixer automàtic. Vista la gentada que fa servir el caixer de la competència no és gens estrany que hagin pres aquesta decisió, a més d'haver-se traslladat al lloc més cèntric de la vila.

— Entre els dies 28 d'agost i 1 de setembre han tengut lloc les festes de l'estiu. Tots els actes han estat molt concorreguts. Entre les coses que varen atreure la gent hi va haver la presència dels grallers de Reus (una gralla és com un grall, la trompeta de les xeremies, que es toca directament, sense bossa d'aire), la revetla, les corregudes de cavalls, la berbena i l'actuació del super-star Xesc Forteza. En aquests dos darrers actes, els externs varen haver de pagar.

— El grup de ball de bot Aires de Pagesia ha fet una gira per Alemanya entre el 30 d'agost i el 9 de setembre. Actuaren a les fires del vi que tenen lloc a Bingen am Rhim, prop de Frankfurt.

— La Companyia dels Fruïters de Sant Joan ja té la màquina nova d'espolsar ametles. Ara fan feina per altri, per tal de quitar l'elevat preu de la màquina. Es veu que la tècnica arriba pertot.

CA NA BLANCH
material escolar

fotocòpies * llibres * revistes

c/ Bellavista, 33

Sant Joan

BAR

CAN TRONCA

Palma, 1
tel. 52 60 97
Sant Joan

L'ULL DE VIDRE

21'00: Finals del torneig local de Futbol "Mestres Fuster-Mas"; organitzat per Arrel.

A la promoció de l'esport hi col.labora la Conselleria de Cultura, Educació i Esports.

NASTI
CARRUTXA GRUP
STILS

Hi col.labora Arrel

Diumenge, 1 de setembre

22'00: Vetlada de teatre:

La companyia XESC FORTEZA ens representarà l'obra:
"Una de lladres i serenos"

Hi col.labora Arrel.

En acabar, TRACA FINAL per acomiadar les festes

AJUNTAMENT DE
SANT JOAN

Les festes d'agost d'enguany han vist néixer un precedent ben preocupant per als santjoaners: un partit polític s'ha fet càrrec de l'organització d'una sèrie d'actes i el seu nom s'ha vist imprès als programes i a les pancartes que anunciaven els actes. No sabem de cap cas semblant en tot Mallorca, i possiblement no es torni a repetir; però el precedent ja el tenim.

En un cas tan sòrdid i vergonyós com aquest cal que ens facem dues preguntes: ¿per què l'ajuntament —amb el batle al capdavant— ho ha permès?, i ¿per què aquest partit polític ha optat per establir un precedent d'aquesta classe? Esperem que, en el futur, un mínim de sentit de la vergonya torni a presidir l'actuació municipal —i dels partits polítics— en dies de festa (i, és clar, en qualsevol dia de l'any).

AJUNTAMENT

Resum de la sessió extraordinària del dia 22 d'agost de 1991.

La sessió començà a les 22 hores i hi havia tots els regidors menys en Joan Matas. Els punts tractats foren els següents:

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior.

L'acta s'aprovà amb els 5 vots del grup PP-UM i els dos en contra del PSM. El portaveu del PSM demanà la rectificació d'un apartat de l'acta perquè no s'ajustava al que ell havia dit. L'oposició del PSM es basava en l'incompliment de la llei de normalització lingüística i de la campanya de normalització lingüística a la que està adherit l'ajuntament santjoaner.

En Pep Mas, del grup Arrel, com que arribà tard i no hi era quan es tractà aquest punt, no pogué votar.

2. Nomenament del Regidor-Tresorer.

El batle proposà En Guillem Mas per ocupar aquest càrrec. S'aprovà aquest nomenament amb els vots favorables del PP-UM(5) i d'Arrel(1), i l'abstenció del PSM (2).

3. Nomenament del representant al Consell Escolar.

El batle proposà En Miquel Torrens per ocupar el càrrec. Aquest nomenament s'aprovà amb els vots favorables del PP-UM(5) i d'Arrel (1), i l'abstenció del PSM (2).

4. Creació de la Comissió de Govern.

La Comissió de Govern és un òrgan de govern que assumeix les competències, o part d'elles, que té el batle. És obligatori a poblacions de més de 5.000 habitants, però no a les de menys d'aquesta xifra.

Després que el batle intentàs explicar les funcions d'aquest òrgan, manifestà al ple la seva intenció de crear-ne una al nostre ajuntament. Digué que la seva decisió era que la Comissió de Govern fos integrada per ell mateix (en Joan Barceló), en Gabriel Mora i en Guillem Mas.

Passant a la votació, hi estigueren a favor els cinc representants del grup PP-UM i el d'Arrel. Els dos regidors del PSM es varen abstenir.

5. Creació i composició de les Comissions Informatives Permanents.

Aquesta legislatura tan sols hi haurà dues

comissions informatives, que són: Hisenda i Comptes, de la qual assumeix la presidència efectiva en Guillem Mas (PP-UM); Assumptes Generals, de la qual assumeix la presidència honorífica i efectiva en Joan Barceló (PP-UM).

Aquestes comissions informatives permanents estan integrades per membres de tots els grups polítics amb representació a l'ajuntament i cada representant té dins la comissió els vots proporcionals al nombre de regidors del seu partit.

6. Coneixement de les Resolucions de la Batlia en matèria de:

Nomenaments de Tinents de Batle. Foren nomenats, per aquest ordre: en Gabriel Mora (PP-UM), Primer Tinent de Batle; en Joan Matas (PP-UM), Segon Tinent de Batle; Guillem Mas (PP-UM), Tercer Tinent de Batle.

Delegacions de la Batlia. Foren les següents: en Gabriel Mora (PP-UM), Obres; Joan Matas (PP-UM), Planificació Urbanística; en Miquel Torrens (PP-UM), Cultura, Ensenyament i Sanitat; en Joan Matas (PP-UM), Interior, Agricultura i Policia. Fou nomenat Dipositari de l'Ajuntament en Guillem Mas (PP-UM).

7. Programa de Festes Patronals 1991.

El batle cità el programa de les festes d'estiu d'enguany, que han tengut lloc els dies 28, 29, 30 i 31 d'agost i 1 de setembre. Després d'enumerar els diversos actes, finalitzà dient que tendrien un cost de 2 milions de pessetes.

Gracià Sànchez, del PSM-Nacionalistes de Mallorca, manifestà el desacord del seu grup perquè el batle hagués encarregat els programes de les festes abans que aquestes fossin aprovades pel ple, i digué que això era passar l'arada davant el bou i que si era per qüestió d'estalviar temps, idè que s'hagués convocat el ple abans.

Eren prop de les 23 hores quan acabà el ple. Hi havia molt de públic, que quasi omplia la sala d'actes.

*Gracià Sànchez
Francesc Nicolau*

DE PER LA VILA

Aquestes festes n'he sentides de tot color: blanques, negres, vermelles, grogues, etc. Amb això vull dir que ja estic cansat de sentir bestieses com aquestes: el PSM ha polititzat el futbolet, Arrel ha guanyat al PSM, a tal acte no n'ha vengut cap del PSM.

Crec que l'únic partit polític que jugava a futbolet era Arrel, ni més ni pus. Per tant, si qualcú ha polititzat el futbolet, crec que no fa falta demanar qui és.

A la gent de la vila la coneixen per un nom o per un malnom i no per si és del PSM, Arrel, PP-UM o de qualsevol altre partit polític.

El que jo vull dir és que n'hi ha que en fan un gra massa de xerrar i posar a parir la gent, tant d'un costat

com de l'altre. Del que realment passen gust és de veure que persones que més o manco s'havien duit bé tota la vida, o una gran part, discutequin, es barallin, o el que li vulgueu dir, pels motius que sigui.

Ja sé que és mal de creure, però hi ha gent, i tots sabem qui són, que no poden sofrir que les coses rutlin per als altres. Per la vila hi ha gent que, si miram un poc bé el seu historial, veurem que durant la vida han lluitat per causes tan diferents i ambigües que és gent que mai l'hauríem de tenir en compte per a res, encara que paresqui que governen el poble.

Francesc Nicolau Català

CAMELL I DROMEDARI

¿És el dromedari
o el camell, senyors?
¿Quin, de l'un o l'altre,
té un gep o en té dos?

JOAN OLIVER
"PERE QUART"

PINGÜI

Amant de la mullena,
amb gregarisme rar,
com nosaltres emplena
les ribes de la mar.

Conserva tanmateix
el decòrum que ens manca
i neda com un peix
amb frac i armilla blanca.

UNA D'ALLÀ I UNA D'AQUÍ

La d'allà

Tots els automobilistes s'hi hauran trobat, un dia qualsevol, conduint per una carretera mallorquina qualsevol. De sobte et trobes una serie de senyals de circulació —dels triangulars amb un obrer devora un caramull de terra, dels rodons limitant la velocitat...— que demanen precaució per una causa concreta: “PERILL, Carretera en obres”. La sorpresa és que moltes de vegades —la majoria— tot just passats els indicadors, corres quilòmetres i quilòmetres i de les obres senyalades no ni ha ni rastre. Evidentment, aquest desgavell fa que molts automobilistes ja no en facin cas, i per més *inri* fins i tot els pocs que en fan cas passen —passam— per beneits. És trist, i sobre tot perillós, que els encarregats de la seguretat vial i les autoritats que els han de controlar, comportin aquestes actuacions, que indueixen a l'automobilista a passar-se pel forro de la camisa els senyals de perill en carretera, sobre tot tenint en compte que les poques vegades que les advertències són certes hi pot anar la pell. Els qui hagueu sortit un poc de la nostra *roqueta*, i sobretot si heu anat pel nord-est de la península Ibèrica i ja allà deçà els Pirineus, haureu pogut comprovar que als països civilitzats això no passa: en trobar senyals de perill a la carretera ja et pots retornar, perquè segur que cosa passa. Per què deu ser que les carreteres mallorquines no poden ser com les altres? A vegades t'arribes a creure que els funcionaris i els governants mallorquins (sobre tot aquests darrers) s'entesten en demostrar que aquí encara tenim més ascència de la moreria que de l'europa civilitzada.

La d'aquí

Com cada any en aquest temps han passat les festes patronals. I ara que encara són fresques, vull deixar constància escrita de dues coses que m'han

sorprès molt. Es tracta d'uns fets singulars que crec que no tenen precedents, no tant sols dins la vila, sinó dins tot el món civilitzat, a unes festes patronals —que vol dir pagades— en la totalitat per un ajuntament democràtic.

Els qui heu llegit atentament el programa d'actes us n'haureu temut del primer: Per tres vegades surten les sigles d'un partit polític local. A un acte l'*organitza* i a dos hi *col·labora*. Tant sols vull fer una sèrie de reflexions als organitzadors de les festes, més concretament als responsables de la redacció del programa, que per no haver-hi delegat de festes, són el batle i tot el seu equip de govern: Heu pensat que això és fer propaganda gratuïta a un partit polític concret?; recordau que teniu vetat a TOTS els partits polítics l'ús de les instal·lacions municipals per actes propagandístics (llevat de temps d'eleccions i per imperatiu legal). Què passaria si en el futur tots els membres de partits polítics que col·laboren en les festes volguessin que les sigles del seu partit sortissin al programa?; i tot un sensfi de preguntes que supòs són de difícil resposta. De totes maneres, a partir d'ara, ja hi ha un precedent.

De la segona sorpresa, us n'haureu temut els qui anàreu a la berbena del dissabte vespre: l'organització els espolsà 100 drets als externs en concepte d'entrada. Crec que pels doblers que suposen les 250 entrades que he sentit dir que es despatxaren, no s'ho paga contreure aquest deute social i moral amb els externs, siguin o no amics. No sé si el sr. batle i el seu equip de govern varen anar a la berbena, jo en particular no vaig voler sentir en pròpia carn el ridícul d'haver de passar per la porgadora.

Joan Sastre Joan

1981-1991

En els darrers deu anys hem vist com la fesomia del nostre poble canviava radicalment amb la construcció d'una sèrie d'obres públiques que han provocat no tan sols un canvi urbanístic, sinó fins i tot un canvi en els hàbits dels santjoaners. A les obres d'infraestructura bàsica —com són l'asfaltatge dels carrers i l'obertura d'uns quants de nous, la canalització de les aigües brutes, i ara de les netes, l'enllumenat dels carrers i places, etc—, que tan necessàries són per al poble, hi hem d'afegir les obres públiques que, per efecte o per defecte- ens han fet canviar la nostra percepció de l'espai urbà en què vivim i, en conseqüència, els hàbits. Aquestes són: la construcció o remodelació de les tres places (del Camp o de la Constitució, del Pesador o del Rei Jaume I, i la Nova o del Rei Juan Carlos I), la construcció o remodelació dels edificis públics (les escoles noves, el centre sanitari, la casa de cultura i el centre de la tercera edat) i la tot just nascuda pista de tennis al solar de l'antic parc municipal. Per defecte, hem d'esmentar l'antic cinema-teatre del Centre Catòlic, l'escorxador municipal i les escoles de les nines.

Totes aquestes obres són tan necessàries per al poble com ho puguin ser les obres d'infraestructura bàsica, això no ho dubta ningú. Allò que no era tan necessari, però, és la manera com s'han arribat a fer la pràctica totalitat d'aquestes obres municipals. Anem per parts, i fem un breu perfil de la història d'aquestes “grans” obres que l'equip que ha governat l'ajuntament durant aquests darrers deu anys ens ha venut, als santjoaners, com la seva contribució particular al benestar de tots.

(NOTA: Quasibé la totalitat de la informació següent l'he extreta dels resums de les sessions plenàries de l'ajuntament que els successius regidors del PSM-Nacionalistes de Mallorca s'han encarregat de fer-nos arribar puntualment a través del Mel i Sucre; s'ho paga aclarir que es tracta de la transcripció de les actes oficials de l'ajuntament, amb petits comentaris addicionals. Per altra banda, també hi ha reproduït qualche fragment de les notícies locals.)

Plaça Nova

L'actual plaça del Rei Juan Carlos I és el producte d'un projecte de reforma que començà l'any 1981 i que segons el batle Mesquida “era

molt necessària per a l'estètica del poble”, agafant una idea que ja havia fet pública el seu antecessor en el càrrec, el batle Joan Burixó.

Recordau com era la plaça Nova fa una dotzena anys? Una gran plaça plana, amb un llum enmig fermat en l'aire amb un fil de ferro, una escala devora el bar Centro i una altra al carrer Bellavista, guarnida amb les dues columnes que ara hi ha al xamfrà, i finalment el gran arbre del costat del carrer Bellavista i els pedrissos que voltaven la plaça. Així era, i durant uns quants anys encara ho va ser. El primer projecte contemplava l'emplaçament d'una farola enmig de la plaça, farola que després es va emmotllar amb un pòdium octogonal per fer-la més “estètica”; això anava més o menys així: un any la farola, el següent el pòdium, i així d'aquella manera...

Finalment, el 1987, l'equip que governava l'ajuntament va bastir el projecte que, a la llarga, havia de ser el definitiu. Pel maig d'aquest any s'aprovà el projecte de remodelació, però no el projecte inicial —que havien pogut veure tots els regidors—, sinó un altre projecte que els regidors de l'oposició no n'havien ni tan sols sentit l'olor —o la pudor, més ben dit. El regidor del PSM va fer saber al batle que “era el primer moment que tenia coneixement del projecte (...), al contrari que l'aprovat inicialment al ple del mes de gener, que es limitava a un adecentament de la plaça mantenint la mateixa estructura actual”. El representant del PP també es va mostrar en contra, i opinà que no era propi d'ajuntaments democràtics fetes d'aquesta casta.

Pel juliol del mateix any començaren les obres, i pel setembre podfem llegir a les “notícies locals” queixes sobre la durada de les obres i fets tan pintorescos com els següents: “un dia col.loquen una tira de rajoles, lo endemà la desfan; se va fer un ‘bordillo’ de l'acera del carrer de Palma, de ciment porland, poc temps després el tornaren desfer...” Pel novembre podfem llegir a la mateixa secció: “continuen les obres de la plaça, fa tres mesos que haurien d'estar acabades.” Finalment, quasi un any després de l'acord plenari en què s'aprovaven les obres, el brollador ja esquitxava des del centre de la plaça, i ho ha vengut fent fins ara mateix.

Mesos després, el portaveu del Partit Popular interpel.lava al batle respecte de les obres

de la plaça i les responsabilitats de l'empresa constructora, i la resposta va ser que "l'empresa adjudicatària no anava gaire bé", que "l'obra s'havia acabada però no entregada" i que "els responsables eren molt mals de localitzar".

Per altra banda, els problemes de la plaça Nova no s'han solucionat mai del tot; no passa gaire temps que s'hi produeixi qualche denou: problemes amb el brollador, escales rompudes (amb el primer escaló que es va rompre, i ja fa anys, es va poder comprovar que estaven clavats a la seca, quasi sense ciment; per altra banda, el regidor del PSM recordava al batle que l'escala anterior havia aguantat cinquanta anys sense cap desperfecte), travaldes amb els "bordillos" estratègicament col.locats per fer caure la gent, etc.

Però el que és més greu de tot, i que necessitaria mà de mestre per part d'un ajuntament conscient, és que aquesta plaça ha deixat de ser allò que va ser des que es construí, pels voltants dels anys vint, una **plaça**; actualment és un espai cadútic, en què per anar d'un cap a l'altre has de fer més voltes que un ca beneit, entre jardineres, brollador, faroles i escalons, aquesta plaça s'ha convertit en un carrer més de Sant Joan, un carrer en forma de laberint. Possiblement per això mateix aquesta plaça no s'ha inaugurat mai oficialment. Que per ventura deuen tenir mala consciència?

Plaça del Pesador

La plaça del Pes dels Porcs o del Pesador, oficialment del Rei Jaume I, també va patir la febre

"jardinera-brolladora" que va afectar part dels nostres regidors. Per l'abril de 1982 començaven les obres i pel juliol acabaven (aquesta vegada varen anar de pressa); per les festes d'agost del mateix any es va inaugurar —juntament amb la plaça del Camp i la xarxa de llum pública— amb sabonera inclosa al brollador. L'acte, el va inaugurar Jeroni Albertí, aleshores president del Consell Insular.

Si bé en aquest cas la forma i les dimensions de la plaça no donaven gaire joc per fer-hi gran cosa —té la mateixa estructura que la plaça de l'Església: un eixamplament de carrers—, es va fer el necessari per encaixonar-hi els mateixos elements que hi ha a la plaça Nova: un brollador, jardineres, faroles i bancs per seure; amb gairebé els mateixos problemes que hi ha a la plaça Nova, això sí, sense els maleïts escalons d'aquesta darrera.

Plaça del Camp

Oficialment plaça de la Constitució, que es començà a construir al mateix temps que als carrers del Camp s'hi feia arribar la xarxa d'enllumenat públic (l'asfaltatge dels carrers del Camp tardaria uns quants anys més, fins al 1989). S'inaugurà, com hem dit, el mateix dia que la remodelació de la plaça del Pesador.

Dos anys més tard s'emprengué un projecte de pista poliesportiva a "la nueva Plaza del Campo", com resaven en aquell temps les actes municipals. Per les festes de juny de 1985 s'inaugurà la plaça, amb don Jeroni present (que també inaugurà el

Inauguració, amb sabonera inclosa, de la plaça del Pesador, amb l'assistència del president del Consell Insular d'aleshores, Jeroni Albertí.

passeig Joan Mas). Finalment —de la residència de la tercera edat en parlarem més endavant—, pel març de 1989 s'aprovà un projecte de “vestuaris y aseos” —com encara resen les actes municipals— per a la pista poliesportiva de la plaça del Camp i que, encara ara, és l'hora de veure on són.

Aquesta nova plaça ha esdevengut la “plaça” per antonomàsia dels santjoaners, actualment tots els actes festius que es poden fer a l'aire lliure, se solen fer en aquesta plaça; tots menys el de servir de marc al mercat del dijous, ja que a l'estiu el sol i a l'hivern el vent fan mal de dur l'estada a la plaça.

Les escoles noves

El 1982 també va ser l'any en què començaren les obres de les escoles noves al turó de Son Juny, lluny del casc urbà, devora el camp de futbol i envoltat tot de pinar. S'havien promès feia més de tres anys i pel desembre del 1982 començaren les obres. (Hem de recordar que el PSM proposava la construcció de les escoles al mateix local que les velles, comprant un solar que hi havia al costat i que en aquell temps temps era buit).

En la construcció d'aquestes escoles es presentaren una sèrie de problemes addicionals, amb els quals no s'havia pensat o s'havien obviat— per part de la comissió d'Obres Públiques i Urbanisme: un fonaments imponents a causa de la naturalesa del terreny, la compra de noves terres a l'altre banda del camp de futbol, per expandir-lo per un costat i acursar-lo per l'altre, per deixar més espai per a les escoles; problemes als quals s'afegirien d'altres un cop inaugurades.

Per l'octubre del 1984 les escoles noves eren lliurades per l'empresa constructora a l'ajuntament, “si bé encara no se sap quan hi podran començar els al.lots”, segons podem veure al Mel i Sucre del mes corresponent. El sis de gener del 1985 s'inauguraven les escoles; el dia d'estrenar-les va fer neu i “per acabar-ho de fotre la calefacció no funcionava. Segons pareix, es necessitava un permís d'Indústria per poder cremar fuel al motor de la calefacció”. El mes d'abril del mateix any entrava en funcionament el menjador de l'escola, per iniciativa del claustre de professors... que no de l'ajuntament.

Ja inaugurades, la distància a que es troben les escoles respecte del casc urbà va fer més avinents les accions dels lladres i dels esburbats en aquestes instal.lacions; i aquest és un problema que de tant en tant torna a sortir. Hi podem afegir la deficiència d'alguns elements (com les persianes, problema que s'ha arrossegat durant anys), els successius

murs de ciment que s'han hagut de fer al costat del camí i davant l'escola per evitar els crulls que provoca l'argila damunt la qual estan assentades les instal.lacions i, com hem dit abans, la llunyania del casc urbà i la proximitat del pinar.

La casa de cultura

Les escoles velles, després de perdre la seva raó de ser i després d'uns quants anys de parlar-ne, varen ser convertides en casal de cultura. El mes d'octubre de 1985 s'aprovava el projecte, encara que sense un pla precís d'actuació. Pel desembre de l'any següent es varen adjudicar les obres de la Casa Municipal de Cultura i per la festa del Pa i el Peix de l'altre any (el 1987) s'inaugurà, amb la presència de les autoritats, i amb la destapada d'una placa infame que lloava el “Vè Centenari de la Unificació d'Espanya” i que no durà mig any.

No havia passat gaire temps que es va fer necessària una altra “remodelació”, perquè les baranes de l'exterior lluien uns crulls escandalosos o senzillament havien caigut. Per altra banda, l'estructuració dels quartos i quartets no va ser gaire encertada i la utilització de tot el conjunt sempre ha estat per davall de les seves possibilitats reals. I podem pensar que no passarà gaire temps en què es farà necessària una segona “remodelació”. En aquest edifici públic s'hi solen fer exposicions diverses, sessions de ball de saló i qualque festa escolar, algunes entitats hi mantenen les seves reunions i poca cosa més.

El centre de la tercera edat

La història del centre de la tercera edat de Sant Joan comença l'any 1982, quan se sentiren xafardejades més o menys oficials que insinuaven la rehabilitació del teatre del Centre Catòlic i la seva conversió en una llar de vells, a més d'altres possibles usos; així mateix, també se sentiren rumors sobre la possible habilitació del convent de les monges per complir aquesta funció.

Quatre anys després, l'any 1986, un particular va donar uns carrers al carrer Sud per construir-hi la residència per als majors, i fins i tot varen començar-ne les obres. Durant prop d'un any s'aprovaren pressuposts, avantprojectes, projectes, etc... per la construcció d'aquest edifici situat, recordem-ho, al carrer Sud. A finals del 1987, l'equip consistorial decidia canviar de lloc la ubicació de la residència de la tercera edat. Es barataren els terrenys del carrer del Sud amb els actuals, devora la plaça del Camp, amb la idea que les seves instal.lacions també servirien com a vestidors per als que fan ús de la plaça poliesportiva.

Inauguració de la casa de cultura, amb l'assistència del president del Consell d'aleshores, Jeroni Albertí, i de la consellera de Cultura, Maria Antònia Munar.

A finals de 1989 s'aprovava la segona fase del "club d'esplai" i uns mesos després començaven les obres

El 17 d'octubre de 1990 té lloc la inauguració "real" del centre —que, però, encara no està acabat del tot, recordem que enguany mateix es va inaugurar la segona fase de l'edifici—; mesos abans se n'havia inaugurat el buc, és a dir, mitja obra, per aprofitar que hi havia festa (eren les festes d'Agost) hem de suposar.

D'aquest edifici de dimensions enormes —després de l'església, i juntament amb el Centre Catòlic, és una de les obres de més envergadura que hi ha al casc urbà del nostre poble—, se'n poden dir moltes, de coses, però crec que n'hi haurà prou amb una: el seu cost serà difícilment rescablat per l'ús que se'n farà, encara que s'hi facin els vestidors i encara que totes les persones majors de la vila hi vagin cada dia —que no hi van—; fins i tot encara que hi facin una piscina. De totes maneres, no es pot negar que la construcció d'aquest edifici ha donat més vida a la plaça del Camp, la qual, d'aquesta manera, veu reforçat el seu paper de "plaça" del poble.

El centre sanitari. L'escola de les nines

Per les festes d'agost de 1985, el president del Govern Balear, Gabriel Canyelles, posava la primera pedra de la que seria la unitat sanitària de Sant Joan, la qual s'inaugurà quasi un any després, per la festa del Quart Diumenge de 1986 i amb l'assistència, un altre cop, del president (qui va aprofitar per anunciar la futura residència de la

tercera edat).

El centre sanitari està situat just al costat de la vella escola de les nines, la qual, des que es va deixar de fer-hi classes, s'ha vist abandonada per la majoria municipal. Ni tan sols l'habilitació d'una de les seves sales (l'antiga biblioteca) per encabir-hi l'oficina de Correus (feina que es va fer pel gener de 1988) ha aturat la degradació del conjunt format per l'escola i la casa adjacent. Fins i tot el petit parc de davant ha sofert una degradació excessiva en tan poc temps. Cal recordar que al 1983 el PSM ja reclamava una reforma de l'escola de les nines, amb la intenció de donar-li una utilitat pública. Han passat els anys i les coses segueixen si fa no fa de la mateixa mala manera.

Vegem com ha anat la cosa aquests darrers anys: a començaments del 1986, l'ajuntament aprovà un projecte per rehabilitar aquest edifici públic; a començaments de 1989 s'esfondrà part del sòtil de l'escola, amb l'oficina de Correus, que ja funcionava des de feina gairebé un any, al costat; l'any 1990 es va tornar esfondrar; finalment, a finals d'aquest mateix any, l'ajuntament aprovà un projecte de "remodelació de l'edifici escolar del carrer de Consolació". Ja duim camí d'un altre any, i encara no hi ha res fet.

El teatre del Centre Catòlic

Des que es va calar foc l'antic cinema-teatre del Centre Catòlic, l'any 1979, el solar ha quedat quasibé igual que el dia després del foc: s'han limitat a esporgar-ne les ruïnes i poca cosa més. L'edifici del Centre Catòlic va ser una obra

pagada pels santjoaners, i a causa de la desfídia de l'ajuntament i del bisbat —d'uns i d'altres— s'ha vist limitat al que és ara: la casa del senyor rector, un cafè i una portassa, amb un buit considerable al mig que és, al meu parer i al de molts, la gran vergonya del poble (que no l'única).

El PSM proposava, l'any 1983, solucionar d'una vegada per totes la degradació de l'antic teatre amb aquestes paraules: "La parròquia s'hauria de replantejar la finalitat per la que el poble de Sant Joan construí l'edifici del Centre Catòlic: local per al poble, i intentar donar una solució per aconseguir aquest fi." Les xafarderies, durant uns anys, no paraven: fer-hi una residència de la tercera edat, un club d'esplai per a tothom, reconstruir el teatre..., però res, per ara, no s'ha duit a terme. L'edifici continua igual que el dia després del deu de novembre, en què es va calar foc.

L'escorxador

L'any 1984 ja era prou clar —i irreversible— que l'escorxador de Sant Joan s'havia de tancar, el fet que està situat dins el casc urbà del poble en determinava la seva fi com a lloc de matança d'animals. A mitjans d'aquest any l'escorxador es va tancar, declarant-lo, però, en serveis mínims, cosa que permetia el seu ús restringit als santjoaners (amb la prohibició de comerciar a fora del terme la carn que se'n treia). Un any després, el 1985, l'ajuntament aprovava un projecte de millora per així obtenir el permís per tenir-lo obert un any més i "tenir temps per pensar-s'ho".

No hi pensaren gaire, si tenim en compte que l'any 1989 —i durant setmanes— hi va haver problemes sanitaris —males olors i rates— a la zona de l'escorxador. I el problema de què hem de fer amb aquest edifici encara és plenament vigent; com tants altres.

Finalment també cal esmentar la nova pista de tennis que s'ha construït a l'antic parc del Camp. Un parc que s'inaugurà l'any 1973 i que posteriorment va ser literalment abandonat per part de l'ajuntament durant molts d'anys fins que enguany, el 1991, s'hi ha inaugurat la pista. Així mateix, l'any 1988 l'ajuntament feia la petició "d'inclusió d'un projecte de la construcció d'una pista de tennis amb vestuaris" (el recalcat és meu), petició que en el projecte que es presentà a mitjans del 1990 ja no contemplava els vestuaris, segurament per falta de temps material per a tenir-los llests per les eleccions

d'enguany. Per altra banda, i en aquesta mateixa zona, l'ajuntament va aprovar, a finals de 1990, un projecte de piscina municipal, mig any després d'haver aprovat el de la pista de tennis; aquest projecte d'una piscina municipal al parc ve, però, de lluny, concretament des de l'any 1985, en què a l'ajuntament es va aprovar, davant l'astorament de l'oposició, que no en sabia res, un primer projecte de piscina. Ara, finalment, pareix que aquest projecte comença a prendre forma.

Podríem parlar de més coses (com del problema de les males olors a baix de la vila, provocats per la manca d'una depuradora que netegi les aigües brutes del poble; l'aberració que es va fer amb el camí que va des de Son Juny a Consolació, i que sembla que quedarà així per molt de temps; el gran "fiasco" de la construcció dels nous nínxols del cementeri, un obra dolenta pels resultats funcionals i estètics; i d'altres que n'hi ha), però crec que ja n'hi ha prou per tenir una idea mínimament precisa de com s'han realitzat les grans obres públiques que ha promocionat el nostre ajuntament. Només recordar que l'any 1990 es varen encarregar la redacció de les Normes Subsidiàries del poble —una eina bàsica per a l'ordenació urbana d'un municipi—, no sé si ja ho estan, però el que és prou raonable és que aquestes Normes Subsidiàries ja fa deu anys que haurien d'estar redactades; i se'n comença a parlar ara, quan la fesomia urbana de Sant Joan ha canviat radicalment, sense l'ordenació racional que hauria comportat tenir-les redactades i ben establertes.

Per acabar del tot, cal recordar allò que mai no es va tenir clar per part de la majoria governant: una obra no només es fa **ben feta**, sinó que després s'ha de **conservar**, i això també implica gastar-hi diners i no fer-ho només amb les noves obres (per altra banda, a la llarga arriba a ser més car tenir els edificis el mal estat que conservar-los bé, perquè s'hi han de fer contínues reformes: les escoles noves, la casa de cultura i la plaça Nova en són bons exemples). Ni una cosa ni l'altra ha fet el nostre ajuntament durant aquests darrers deu anys, la seva política urbanística s'ha caracteritzat, sobretot, per una premissa ben senzilla: Quan s'acosta festa major, hi ha d'haver inauguració; i després Déu proveirà, podríem afegir-hi.

Mateu Sastre i Joan

MALA MEMÒRIA

Qualsevol dia havia de passar. Després de molts d'anys d'esser els castellanoparlants i la seva llengua els qui marginaven contínuament el català dins ca seva, ara els toca a ells. Ara comencen a queixar-se que a la costa de Mallorca la utilització del castellà com a llengua publicitària és quasi nul·la. L'anglès i l'alemany són les llengües de la costa per excel·lència i els castellanoparlants no ho poden sofrir. Nosaltres tampoc perquè al cap i la fi tant fa que la llengua que suplanta la nostra sigui una o una altra. Per a nosaltres el problema és el mateix, tant se val si l'enemic va vestit de groc com de vermell. Avesats com estam que els castellanoparlants ens diguin dins Mallorca que no ens entenen ja estam immunitzats i si ara el que no entenem és la publicitat o la llengua dels propietaris dels negocis turístics, tampoc no ve d'un pam.

Aquesta introducció m'ha vengut al cap després de llegir fa poc temps a El D'fa-16 un article en què l'autor es queixava d'un fet concret relacionat amb el tema. Deia el periodista que a Cala Ratjada era quasi impossible trobar a l'exterior dels restaurants publicitat de la carta d'especialitats en castellà. Habitualment, tots els restaurants tenen exposada a defora la llista dels plats que fan amb els preus respectius, en diversos idiomes. El fet és que, segons El D'fa-16, a Cala Ratjada aquestes cartes estan escrites només en idiomes estrangers. Al màxim que arriben aquests establiments, en relació a l'idioma castellà, és a indicar al tauler publicitari que el restaurant disposa de cartes en castellà. Afegia l'articulista que, si bé per desgràcia era habitual pertot arreu no trobar carta en català, la llengua vernacle deia ell, ni a l'interior ni a l'exterior afegesc jo, això era imperdonable en el cas del castellà. Com a m'fnim, el castellà havia de ser tractat en igualtat de condicions. Això del mallorquí no passava de ser una desgràcia.

Aquest fet es dona habitualment en tots els indrets de la costa mallorquina. És una mostra de com fan la publicitat tots els negocis establerts a la vorera de la mar: habitualment en anglès o alemany. El castellà va pels racons, com hi va el català en relació amb el castellà a quasi tota l'illa. Només quan el castellà és arraconat per les altres llengües es queixa l'articulista. En canvi, que ho sigui el català només és una llàstima, però ja hi estam avesats. No hi estam, en canvi, que el discriminat sigui el castellà.

Aquests fets també es poden lligar a unes declaracions fetes fa poc pel president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, sobre el procés de recuperació de la llengua catalana. Deia Pujol que aquest era molt lent i que no acabaria fins que no fos possible que tots els ciutadans que ho volguessin poguessin viure en català. Viure en català vol dir que tothom que ho desitgi pugui dur a terme tots els actes diaris, des de demanar el cafè amb llet el matí fins a agafar un taxi el vespre, sense haver de canviar d'idioma. O si ho voleu d'una altra manera: viure en català vol dir que mai a dins ca teva et trobis davant el dubte d'haver de triar entre no comprar una cosa o canviar d'idioma per comprar-la, perquè la decisió, sigui quina sigui, ja no serà voluntària. Parlar castellà forçosament a Ciutat o anglès, alemany i francès a Magaluf també forçosament, és exactament el mateix: una imposició que no et deixa viure en mallorquí a Mallorca.

Perquè imaginau-vos que volguéssim viure en català a Catalunya com diu Jordi Pujol, a Mallorca. És a dir, que volguéssim anar pertot arreu només parlant el mallorquí. No hauríem arribat a Manacor i qualsevol forasteret ja ens hauria increpat amb allò de "hábleme en castellano" a l'hora de demanar un cafè. No parlem ja d'anar a Magaluf, Peguera, Cala Millor o el Port d'Alcúdia i voler-nos expressar en català en aquests indrets de Mallorca. Possiblement, l'estranger propietari o el seu cambrer foraster et trauien defora.

És per això que és ridícula la queixa de la discriminació del castellà a la vorera de la mar en relació a altres llengües també estrangeres. Només hi ha aquí una discriminació: la del català respecte del castellà, i en menor grau de les altres llengües estrangeres, a tots els indrets de Mallorca, vorera de mar inclosa. Però és que els castellans són així: volen celebrar que el castellà hagi aconseguit a Puerto Rico de ser la llengua oficial, per davant de l'anglès i després es queixen i troben excessiu que el català sigui cooficial a la nostra nació. En realitat, no poden sofrir que ningú faci ombra a la seva terra. Ho volen tot per a ells. No recorden, però, que qui a ferro mata, a ferro mor.

Andreu Bauçà

UN ESTUDI INTERESSANT: L'APLICACIÓ DEL *DRY FARMING* ALS CALDERERS PER F. OLIVER

De vegades un munt de papers no té la més mínima importància per molta gent; per altres, com nosaltres, perdre'ls és un error sense mida. Però, de fet, aquests papers tenen la importància que se li donen en cada moment. Dic això, perquè fa una sèrie d'anys vàrem trobar una deixalla inèdita —en llengua francesa— de l'amo en Francesc Oliver dels Calderers (“es senyor de ses faltes”) que sense saber exactament en quin any ho va escriure ha romàs ple de pols i teranyines dins una prestatgeria mig corcada. Aquest manuscrit deu tenir aproximadament entre seixanta i setanta anys i la importància del treball en l'actualitat és la que nosaltres li donam, ja que al seu temps aquest era tot un estudi rigorós sobre la tècnica del *dry farming* a la possessió dels Calderers, i que podia ser extensiu a la resta del terme de Sant Joan, que és la tècnica que, com ell diu, “podria ser definit com la producció lucrativa de les collites sense irrigació a regions o comarques on no plou més de 500 milimetres de pluja anual”.

De tots és conegut que l'amo n'Antoni dels Calderers tenia un especial interès —entre altres curulles— per l'aplicació de noves tècniques i adobs per l'agricultura. D'aquesta dèria, el seu fill Francesc en tregué un estudi —manuscrit inèdit—

que si Déu ho vol en veurà la llum pròximament.

Dins l'ambient en què es movia, en Francesc Oliver tenia a l'abast molts dels elements que mancaven aleshores a Sant Joan: ambient, doblers i ganes. D'aquesta situació en Francesc en tregué profit i ho va fer extensible a altres dèries que dugué endavant més tard: cinema, teatre, *Documenta Balear*, ensenyament per adults, etc.

Ja de ple en el treball, la bibliografia que hem pogut recollir és poca. De fet, sabem que F. Oliver anà a Fortianell, on féu una estada a la granja-estatge que hi havia en aquell llogaret. A Fortianell, situat dins el terme municipal de Fortià, hi fou inaugurada una granja-escola per Narcís Fages de Romà (agrònom fundador de la Societat d'Agricultura de l'Empordà, 1845) i que fou patrocinada per la Diputació de Girona amb 125 hectàrees distribuïdes de la següent manera: 92 hs de cereals, 20 hs de vinya, 5 hs d'horta i conreus diversos. La corporació gironina subvencionava amb 40.000 reals, augmentats a 50.000 més dos subsidis de 500; 2.000 reals per depeses d'un viatge d'estudis del director per a il·lustrar-se sobre coses similars.

El treball, com l'autor reflecteix a la portadella, és una tesi agrícola sostinguda davant la

Comissió d'Examen formada pels membres delegats dels Agricultors de França i per l'enginyer agrònom delegat pel Ministerio de Fomento i que fou presentada a la Institution Agricole Saint Joseph.

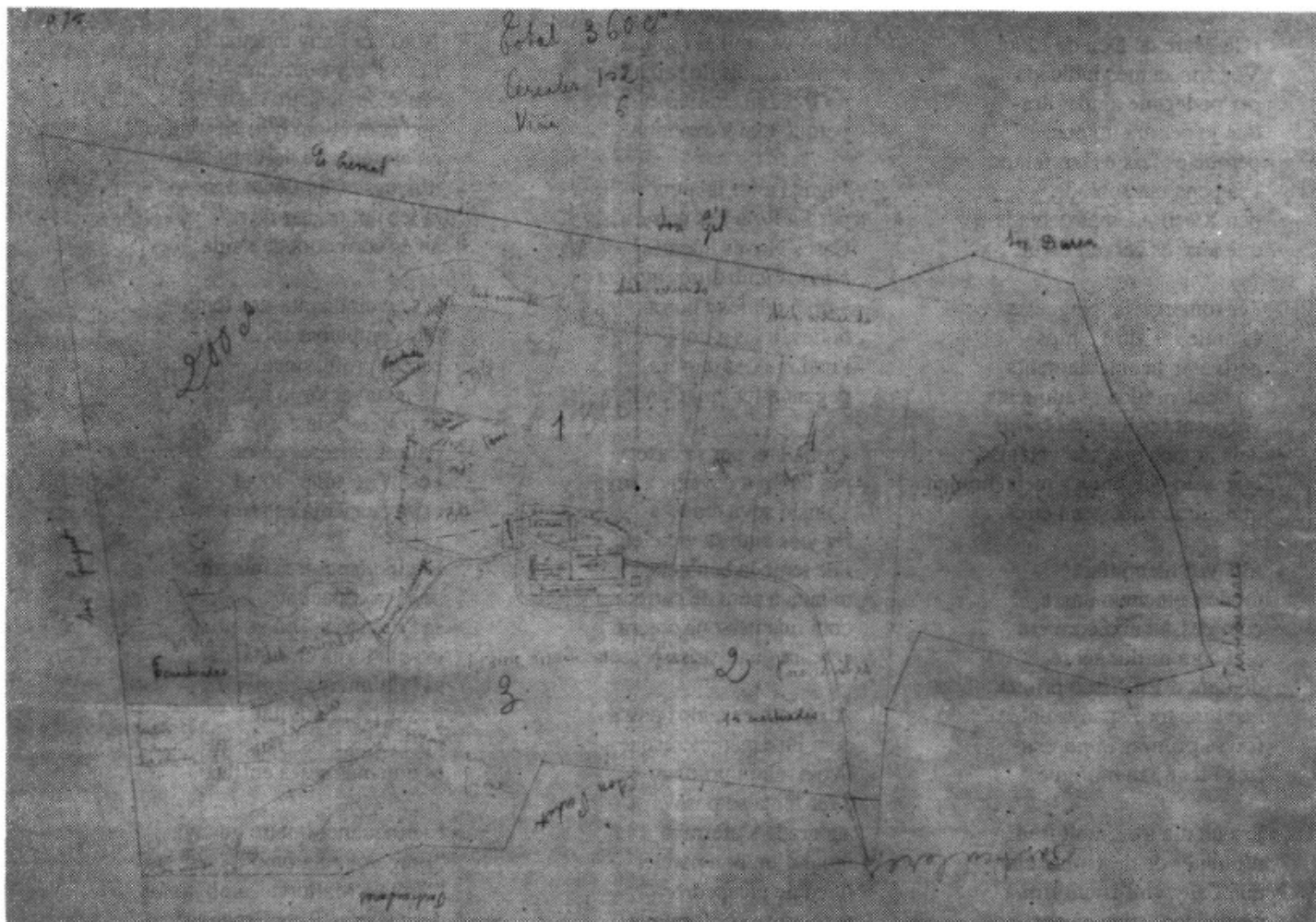
Com a treball científic, l'estudi està dividit en tres parts, que es distingeixen per anar de l'anàlisi general cap a la concreta. La primera part consisteix en què és i la història del *dry farming*, amb tota una llista de criteris científics i rigorosos sobre els aspectes hidrològics que afecten el cultiu; així, parla de l'emmagatzament de l'aigua, l'escolament, la importància d'un sòl humit, guaret, conreus profunds per emmagatzemar l'aigua, conreus de tardor, l'evaporació, l'efecte de la dessecació ràpida de sòl superficial, els efectes de l'ombra, la profunditat del conreu, la regularització de la transpiració, el paper de les fulles, etc. En la segona part, Francesc Oliver resumeix la història del *dry farming* a Mallorca, detallant algunes de les generalitats físiques de l'illa, fent una ràpida passada pels cultius més representatius a Mallorca. Per últim, després d'explicar en què consisteix el *dry farming*, la seva història a Mallorca se centra als Calderers. Primerament fa una succinta explicació de

generalitats del poble: situació geogràfica, clima, higrometria, produccions agrícoles, indústria, sortides, vies de comunicació, flora i fauna.

Després d'aquesta breu explicació centra el seu estudi en els Calderers —on es noten els consells científics del seu pare—, en què primerament fa una mica d'història per després centrar-se en els trets agrícoles, la rotació dels cultius fent 4 llaurades: el 1r, meitat de faves i meitat de ciurons; el 2n, blat; el 3r, ordi o civada; el 4rt, prada de temporada anual; i fora de cicle vinya i sulla. Tot seguit fa estudi dels cultius i de les plantes de la rotació indicant els adobs que han d'emprar-se. Per últim fa un esquema de la comptabilitat que s'hauria de fer per dur una bona explotació agrícola.

En definitiva, aquest és el testimoni escrit que tenim d'un estudi rigorós realitzat per un excèntric personatge. De fet, aquest treball comença amb una cita ben il·lustrativa: "Le Sol c'est la Patrie: cultiver l'un c'est servir l'autre", cosa que vol dir "el sòl és la patria: cultivar-ne un és servir a l'altre".

Miquel Company Florit

VIDA I MORT DES CORREDOR CICLISTA

FRANCISCO ALOMAR DE SINEU

Avui presentam un altre glosat sobre el famós ciclista sineuer, aquesta vegada fet per un paisà seu: en Llorenç Florit "Boiret". Pareix esser que l'autor de la plagueta, la publicà el mateix any del tràgic succés — duu la data d'agost de 1955— i fou impresa a "Gráficas Colón", a Inca. Aquest glosat, d'un valor ben estimable

com a document històric, ens apropa un poc més a la coneixença d'un dels sineuers del present segle que — creim— ha assolit major popularitat.

Francesc Canuto i Bauçà

Vet ací el glosat:

¡Oh redentor fill de Déu,
fill de la Verge Maria!
Dau-me llum ajuda o guia
o claror an es cervell meu
per cantar ara que lleu
victoris, vida, agonia
i sa mort per darrera
d'aquest fiet de Sineu.

¡Oh Mare de Déu de Lluc!
Vós sou sa més indicada
per poder-me ajudar ara
que jo per ara no puc,
perquè es feix és tan feixuc
i sa pena tan sobrada
pen Xisco Alomar deixada
que tenc es cervell eixut.

Fer romanços o pleguetes
és antic i d'altre temps
però amb aconeximents
no hi ha motlos ni etiquetes
volguent fer lluir ses *tretas*
dels homos que són valents
que és lo que hi ha aqueis moments
que mirau aquestes lletres.

Idò, vos ho contaré
tot de sa mena manera,
com passà i així com era
així com millor sabré,
diguent d'En Xisco primer
que dins tot Espanya entera
fou sa primera *lunbrera*
fins i tot quan morigué.

Era un dia tres, molt fred,
d'un mes de desembre clar
que l'any vint-i-vuit firmà
perquè tot estiga en net

que va néixer aquest ninet
moreno, robust i sà
posau-li Xisco Alomar
un nom *guapo* i ell condret.

I a la iglesi que hi ha
o que tenim a sa plaça
com a tots es de sa raça
allà el varen batià
llavò va créixer i granà
sense estudis de cap classe
no li daren carabassa
perquè mai s'examinà.

Jugava a fer talaiots
per Sa Rota i es carrers
Cases Noves i demés
barrios amb altres atolots
amb baldufes i burots
bolles, teies a dobbés
i mai era des darrers
pegant a fer "massanots".

Treballant per sa caseta
pes camp a devers ca seva
s'ilusió seva era
fer jocs amb sa viciçleta
i de tenir-la ben neta
untada a punt de carrera
com una persona entera
cercant guanyar sa pesseta.

Així com es temps passava
com un espàrec cresqué
i com a bon primater
a fer feina se posava
a s'arada s'aferrava
igual d'un bon pareier
llavò de picapedrer
però no se conformava.

Quan començava a emmasclar
coneguent un poc s'ofici
se n'ha d'anar a fer es servici
d'artiller se va allistar
i a córrer ja començà
per ses sopes, no per vici
començant com a novici
però prest se destacà.

Això era l'any cinquanta
llavò l'any cinquanta-u
sense dubte estic segur
que com ell no n'hi ha d'altre
en carreres de noranta
d'aquestes de llevat dur
ja les pot tractar de tu
an es corredors de tanda.

L'any cinquanta-dos tengué
una campanya cabal
essent professional
va guanyar de lo més bé
es *trofeo* "Masferrer"
i altres carreres de ral
i es "Firestone" local
el va despenjà es primer.

El cinquanta-tres mostrà
sa seva capacitat
sa "Firestone" en combat
la se'n tornà embutxacar
sa "Catalunya" *asombrà*
per sa combativitat
i per "Regions" ha estat
es que més se va enfilat.

El cinquanta-quatre guanya
"Barcelona Salomó"
"Volta a Mallorca" amb honor
después sa "Ruta Espanya"

fa tercer amb molta manya
amb igual temps des major
"Mossèn Borràs" ¡sa millor!
així és sa seva campanya.

Sense perdre esperança
i sempre a lo *percherón*
demostrant an es que hi són
sa seva perseverança
se'n va a sa "Volta a França"
pagat com un *campeón*
llavò a sa volta del món
romp a favor sense llança.

I el cinquanta-cinc fatal
no havia de madurar
a pesar que li donà
es títol nacional
de muntanya i molt de mal
quan el varen operar
después a França deixà
quasi se seu historial.

Això i moltes més carreres
foren ses que va guanyar
molt difícil d'anotar
per esser tantes i severes
i amés passant ses fronteres
sempre a tots donant sa mà
sa noblesa i s'ajudar
foren ses seves banderes.

També ara ultimament
dispost a fer bon paper
tot s'*equipo* se prengué
cap a Galícia, bon vent
però va anar malament
allà va esser l'odarrer
però degué fer primer
amb Déu en el firmament.

Quan sa mare el despedí
per anar a córrer a Galici
sense pensar cap malici
fent sa broma li va dir:
Procura dur bon camí
i no prenguis cap mal vici
perquè tu amb aquest ofici
pots caure i te pots ferir.

Sense pensà sa pobreta
que aquell *beso* era es darrer
¡Oh Déu del Cel, vertader!
També sa darrera estreta
que li dava sa mareta
an aqueix món de paper
que quan mos creim anà bé
mos matam sense escopeta.

A sa mare amb mala sort
li varen dir lo primer
que En Xisco no estava bé
que estava ferit tan fort
¡¡Vui vore'!!! ¡¡Dar-li conhort!!
mentres qualcú li digué
En Xisco... no us ha mester
es vostro fiet... ¡ja és mort!

Pegà un gisco inhumà
i les va caure acubada
de veure aquella passada
que Déu li va preparar
un homo tan bo i tan sa
es millor de sa llocada
per una *tonta* jugada
sa vida ha hagut de donar.

I sa mareta estimada
una dona tan valenta
que sempre estava contenta
quan sabia s'escapada
i ara se troba aufegada
per sa pena tan *tremenda*
que ha estat sense *compenenda*
com una guinavetada.

Des de que ha mort es millor
corredor i homo espanyol
dins Sineu pareix que es sol
ja no fa tanta claror
sa lluna no té blancor
tots els colors són de dol
i es ciclistes ¡quin consol!
haguent perdut es timó.

Era s'admiració
de per tota sa frontera
perquè dins sa carretera
no hi havia competidor
demostrant que era es millor
duguent colat a darrera
tota sa plana major.

¡Quina notici, Senyor!
¡Quin esglai, quina mala hora!
que mos envien d'enfora
sense merèixer-mos-ho
dins Sineu tot és tristor
petits i grans tothom plora
qui no plora per defora
plora per dins s'interior.

Dia nou d'agost ¡quin dia!
més negre, amb tant de verí
sa part del seu dematí
una mala nova hi havia
digueren: "Fent poca via

N'Alomar se va ferir"
per tot *sangrava* així
se trobava s'agonia.

S'ambulanci el recollí
amb urgenci a l'hospital
de Orense sa capital
per poder-lo assistir
no el pogueren tornà en si
es dany era cerebral
s'impressió general
era que venia es fi.

Per Orense aqueix *rumó*
per totes parts s'escampava
N'Alomar no recobrava
sinó que estava pitjor
rebé s'estremunció
perquè veien que acabava
poc temps *después* entregava
s'animeta an el Senyor.

¡Oh Galícia sa més brava
de ses regions del nord!
Galícia, *terreno* fort
amb torrentons d'aigo blava
lo que ningú s'esperava
mos han duit sa mala sort
de sa causant de sa mort
d'En Xisco quan triumfava.

De Galícia, com sabeu
el duien a Barcelona
¡Quina etapa! ¡Quina estona!
¡Quin martiri! ¡Quina creu!
es públic per tot arreu
una Avemaria entona
per s'animeta en persona
d'En Xisco baixant sa veu.

Barcelona el mos rebé
amb gales de magestat
tot estava *aborrotat*
de gent per vore'l més bé
quasi tothom el dugué
a *hombros* per sa ciutat
un homenatge acabat
hasta que el despedigué.

I es de sa "Penya Solera"
sa seva societat
també ha col·laborat
pes *traslado* a ca seva
an aquesta hora *postrera*
es seu *equipo* estimat
se pot dir que s'ha portat
com si fos famili seva.

De Barcelona a Ciutat
amb un barco el mos dugueren
amb creu alçada reberen
aqueix tresor tan amat
tothom anava endolat
flocs negres li estengueren
i se pot dir que li feren
honors de rei coronat.

Llavò de Palma a Sineu
passant per S'Anta Maria
¡Quin trajecte d'agonia!
¡Quina processó Déu meu!
a ningú sabia greu
amb un sol que rebollia
passetjà fred com la neu
un bubul que tant valia.

¡Quin bubul més preciós!
¡Oh quins *adornos* més fins!
però lo que hi ha dedins
encara és més *valiós*
perquè és un tresor gelós
enrevoltat de robins
que en el cel des querubins
serà del Totpoderós.

A Sineu va esser lo gros
tot es poble l'esperava
i dets altres arribava
gent amb caramulls de flors
tot eren giscos i plors
sa famili aborronava
des modo que s'esclamava
quan arribaren es seu cos.

¡Oh Cases Noves volgut!
barrio noble, deportiu
plora perquè tens motiu
com mai n'havies tengut
ara pots dir que has perdut
sense ell que t'ha fuit des niu
ell ja no plora, ni riu

ell ha mort, ha quedat mut.

És un glop mol mal de beure
s'*assunto* de N'Alomar
tanta gent se presentà
per veure el que no es pot creure
amb aquest bubul de reure
de caoba o d'altra mà
que no el varen destapar
i ningú el va poder veure.

Ja no hi val es cavil·lar
coincidencis ferestes
sa bandera de ses festes
volava an es campanar
mentres que a Can Alomar
¡quines noces són aquestes!
tenien ses coses llestes
a punt de dur-lo a enterrar.

Són ses festes patronals
però ningú té ballera
tothom cap baix amb plorera
sense mirà es cadafals
ni es paperí ni es fanals
se veu que Sineu t'espera
amb sa mateixa quimera
des teus dies triomfals.

Corones i més corones
flors i rams a perfellons
en cotxos i camions
n'han duit de totes ses zones
de tots colors i tan *mones*
que pareixen d'altres mons
amb flocs negres i escripcions
que fan plorar ses persones.

De tota Mallorca entera
a Sineu va venir gent
per demostrar an es valent
Alomar fe verdadera
ara s'ha vist lo que ell era

com un Déu Omnipotent
amb tal acompanyament
a fer s'etapa darrera.

Sa música de Porreres
també va venir a sonar
a s'entrada l'esperà
des poble, amb tocases seves
tan tristes i llastimeres
que nos feien tremolar
amb sa que el va saludar
sé que feia plorà pedres.

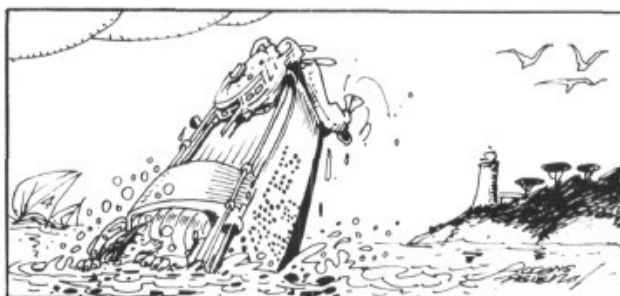
Més tard amb so Clero Alçat
i revestit de misteri
per acabà es captiveri
de dia tan senyalat
a *hombros* d'un bon grapat
i cap an es cementeri
an es Diví Ministeri
per tota l'eternitat.

Ja està fet de n'Alomar
ja domés queda s'histori
o que sa famili plori
perquè mai l'oblidarà
i combats que va guanyà
seran d'eterna memori
que Déu el tengui a la Glori
i a noltros mos don sa mà.

Sa falta que mos farà
per qualcun serà sa sort
maldament que ho diguen fort
En Xisco no tornarà
per lo tant vui acabar
no hi ha remei ni conhort
encara que el tenguem mort
¡Visca sempre N'Alomar!

Llorenç Florit
Sineu. Agost 1955

mister hyde FIGUERAS

festes d'agost
1 9 9 1

L'herbolari

L'ARBOÇERA

Per ventura, l'arboçera (*Arbutus unedo*, nom llatí de l'arboçera, derivat d'*arbor*, que vol dir arbre petit, i, *unedo* que volia dir menja'n un, donant a entendre que amb un n'hi ha prou) és un dels arbusts més bells i admirats de la flora mediterrània, sobretot pels botànics del nord que ens visiten.

És un arbust d'1 a 3 metres d'alt en forma de mata o arbre de soca dreta ramificada; l'escorça rugosa de color marronenc i les branques vermelloses i peludes. Les fulles grans, alternes, planes obtusament serrades, coriàcies d'un verd intens que contrasta amb les branques vermelloses deixen pas a les flors blanques, cremoses o rosades amb cinc curtes dents disposades en raïms inclinats de pedicels curts. És vistosa, sobretot, durant l'octubre i novembre, quan les grapes de flors blanques van acompanyades dels fruits, d'1 o 2 cm de diàmetre, primer de color verd-groc i després, a la maduresa, vermellós de gust dolç i comestible.

De fet es troben juntes —les fulles i les flors— pel fet curiós que el fruit tarda gairebé exactament un any a madurar, així que el fruit d'enguany correspon a la flor de l'any passat.

És una espècie freqüent a tota la zona mediterrània, tant a l'Europa meridional, l'Àsia occidental com a l'Àfrica septentrional, si be té l'origen a Irlanda. És comuna a totes les nostres illes, si cerca situacions de frescor, molt sovint a la cara nord dels pujols. Als

nostre poble, la podem localitzar pels alzinars de Meià, pels pujols de ses Algorfes, Son Virgo, Puig de Sant Onofre i per les restes de garrigues de Cugulutx i Son Barceló.

Com gairebé totes les plantes (arbusts i arbres) típiques de la nostra flora, l'arboçera ha estat tractada dins el cançoner popular:

Tu et pensaves amb arboçes
haver guanyat mon voler,
dona no hauries d'esser
que traïdora no fosses.

Per la quantitat de taní que conté es pot emprar per adobar pells. L'escorça i les fulles són astringents i antisèptiques. La bullidora de 30 grs per litre d'aigua, durant 1/4 d'hora és útil en les diarrees, inflamacions de la bufeta, etc. Les arboçes són comestibles però menjades amb excés engaten i produeixen mal de cap i vòmits.

A certes zones litorals d'Itàlia i de Còrsega s'utilitzen els fruits per a destil·lar-ne alcohol. La fusta serveix per ser obrada en el torn i també fa molt bon carbó. A Grècia es fan flabiols d'aquesta fusta.

Miquel Company
Guillem Florit

mel i sucre, dolcet dolcet

A un insigne periodista local, cronista del Revellar i corresponçal de quasi tots els diaris, com que ca seva no estava inclosa a la primera fase de l'aigua potable i ell forçat en volia, li han consentit que posàs un comptador a 150 m de la casa i que estiràs un tub per dins propietats d'altri per arribar-hi. Si tothom que té una línia general a 150 metres o més a prop instal·làs un comptador allà on fos i estengués un tub fins a ca seva, no faria falta fer més fases. Amb el que ja hi ha fet, s'abastaria tot el poble. Tanmateix, no ho farà ningú més i així aquesta feta s'afegirà a l'enfilall de favoritismes i irregularitats que caracteritzen l'històric polític del nostre batle.

Controlaran qualche dia els regidors del PP les decisions del batle ?

Vaig anar a la comèdia amb uns amics vilafraquers. Quan arribàrem a l'entrada del recinte, no vegeu quina feinada vaig tenir per explicar-los que ells havien de pagar i que jo podia entrar de franc. Per més befa, encara que tenguessin entrada no varen poder seure. Jo havia anat abans a les seves festes, sense pagar, però no descart que això s'acabi i qual-sevol any posin una taquilla especial i hi facin passar la gent de llocs tan "generosos" com Sant Joan. De pas, podrien llogar aquesta gent que té tanta manya per destriar els qui són santjoaners dels qui no ho són, una ciència certament difícil. Jo, modestament, proposaria que fessin servir el padró municipal i que la gent entràs amb el carnet a la boca. Falta saber perquè el batle, el vertader culpable, va consentir aquesta mesura, que econòmicament no era gens necessària i que no fa més que tirar terra damunt la seva imatge i la nostra.

Hi va haver revenda de cadires a l'obra d'en Xesc Forteza ?

Aquests dos darrers anys, tots els santjoaners hem pogut assistir a la transformació d'una zona, la de Can Xinot, devora el Revellar, que ha passat de tenir només figueres de moro, ullastres i mates a estar a punt de construir-se. Hi ha una sèrie de detalls interessants sobre aquest tema. Un és que no ha costat res als propietaris, que han vist com els seus solars augmentaven ràpidament de valor. No els ha costat res, perquè s'ha fet amb "regals" del contractista de totes les obres públiques municipals. Un altre detall és que un dels afavorits per la revalorització dels terrenys és, sorpresa!, el senyor batle i gent de prop d'ell. Com sempre, s'han arraconat les necessitats més urgents del poble i s'han posat davant de tot els interessos d'un grupet de persones.

Arribarà Sant Joan a parèixer Venècia ?

M'ha arribat a les orelles el contingut d'una conversa curiosa dins un bar de la vila. El primer contertulià va dir, textualment: "Els del PSM han agafat el futbol perquè no han pogut agafar res dins l'Ajuntament". Respongué l'altre contertulià, dirigent de l'Associació de la Tercera Edat: "És molt dolent que es faci política dins les entitats". És el típic sistema de desprestigi al nostre poble: ningú s'aplica a ell mateix el que recomana als altres. Basta recordar que el dirigent de l'Associació de la Tercera Edat es va presentar dins una llista per entrar a l'Ajuntament. D'altra banda, ningú va dir mai a les anteriors directives que pertanyessin a cap partit polític. És el típic "calúnnia que sempre hi guanyaràs".

Joan Bauçà

Josep Carner

Tirallonga dels sisos i els asos d'aquest món (Auques i Ventalls)

El polític

Quan diu rugint: -¡És tot govern impur!-,
hom hi endevina el governant futur.

HIPER MANACOR

OFERTAS DEL 6 AL 19 DE SEPTIEMBRE

ALIMENTACIÓN

Leche Blahi entera 1' 5 l.....	116.-
Café Marcilla natural superior 250 gr.....	164.-
Galletas surtidas Gullon 800 gr.....	386.-
Galletas Petit T-4 Río 800 gr.....	159.-
Galletas Pims Cake Lu.....	144.-
Galletas petit Ecolier Lu.....	199.-
Croissants largos Panima.....	190.-
Pan Inglés 500 gr. Panima.....	147.-
Pan Ortiz Gigante 675 gr + 25 rebanadas gratis.....	308.-
Chocolate Milka leche 150 gr.....	99.-
Patatas 007 200 gr.....	148.-
Atun claro Masso 112 gr.....	98.-
Atun claro Rianxeira Ro-100 Pack 3 U.....	163.-
Aceitunas Rellenas de anchoa Rosselló 450 gr.....	69.-
Alubias, Garbanzos, lentejas La asturiana Kg.....	98.-
Callos a la madrileña La Tila 380 gr.....	217.-
Fabada la Tila 1 ración.....	192.-
Arroz extra Nomen kg.....	128.-
Sopa la Familia 250 gr.....	49.-
Sobres Sopa Knorr Extra.....	72.-
Aceite de Girasol Caimari L.....	99.-

BEBIDAS Y LICORES

Agua Font Sorda 2 l.....	36.-
Agua con gas Uyalfas 1' 5 L.....	61.-
Garrafa agua Uyalfas 5 L.....	70.-
Zumos Don Simon Brik l.....	99.-
Fanta naranja, limón 1' 5 l.....	111.-
Cerveza Tuborg lata 33 Cl.....	73.-
Cerveza Estrella Dorada NR Pack 6 U.....	226.-
Cerveza Damm Bier s/Alcohol NR Pack 6 U.....	330.-
Vino los Molinos.....	138.-
Vino Viña Tito.....	254.-
Vino Bach Rosado.....	341.-
Martini Bianco y rosso.....	454.-
Gin Bosford.....	566.-
Cava Delapierre Glace.....	441.-

CREMERIA

Yogur Danone natural Pack 8 U.....	172.-
Yogur Danone natural azucarado Pack 8 U.....	189.-

SECCION CONGELADO

Cigala grande.....	1.500 pts/Kg.
Sepia limpia.....	393 pts/kg.
Filetes de merluza con piel.....	299 pts/Kg.
Croquetas la cocinera 600 gr.....	252.-
Empanadillas Findus 250 gr.....	178.-
Helado Camyssimo 850 cl.....	315.-

CHARCUTERIA

Sobres Bacon Oscar Mayer 200 gr.....	237.-
Salchichas Wieners Oscar Mayer 5 U.....	144.-
Chopped Pork Revilla 400 gr.....	173.-
Mortadela Revilla 400 gr.....	173.-
Jamon cocido Oscar Mayer.....	895 pts/Kg.
Queso Extra Piris.....	890 pts/kg.

PERFUMERIA Y LIMPIEZA

Gel Tojapin L.....	214.-
Vajillas Aros L.....	65.-
Suavizante Flor 4 L.....	299.-
Detergente Wipp express 650 Gr.....	234.-
Detergente Bilore 4 kg.....	588.-
Cepillo Festival 0 La Ibérica.....	131.-
Cepillo Festival 1 La Ibérica.....	116.-
Papel higiénico Dovay Pack 4 U.....	96.-
Pañal Moltex Ultraseco T. Gde 30 U.....	806.-

BAZAR

Frigorífico No Frost Edesa NFE-1460.....	78.400.-
Lavadora con portillon Edesa LVP-405 M.....	47.888.-

MATERIAL ESCOLAR

Cartera Escolar Montichelvo.....	855.-
Cartera Escolar Coproma.....	1.125.-
Cartera Escolar Montichelvo.....	1.225.-
Estuche Compás 5 Pzas.....	290.-
Estilográfica Stillnovas.....	135.-
Boligráfos Bic Cristal Azul 6 U.....	119.-
Portaminas Escolar 5 mm 2 U.....	75.-

CALZADO

Zapato colegial Niño marino y negro.....	1.499.-
Zapato piel con cordones 24-32.....	1.499.-
Deportivos Piel 27-37 con cordones.....	2.999.-
Deportivos Piel 27-37 con velcro.....	2.999.-

Aquest mes fa...

741 anys de l'establiment a Sant Joan del llinatge **Bauçà**, amb l'arribada de **Pere Bauçà** a l'alqueria de **Meià**. (07/09/1250)

231 anys que **Fra Lluís Jaume i Vallespir** es va posar per primera vegada l'hàbit franciscà, al

convent de "**Santa Maria de los Angeles de Jesús**" (27/09/1760)

88 anys de l'ordenació com a sacerdot del Rvd.D.Francesc Mas, es **Rector Mas**. (19/09/1903)

72 anys que va neixer a Sant Joan

el grup anomenat **Els Exploradors**, promocionat per l'incansable Rvd. D. Francesc Mas. En va ser el president D.Climent Gayà. (28/09/1919)

20 anys que la **Caixa d'Estalvis "Sa Nostra"** va cedir a l'ajuntament el solar on ara hi ha situat el Centre Sanitari. (24/09/1971)

11 anys que es va descobrir a la Serra de Tramuntana una espècie de granot endèmic de les Balears, el **Ferreret (Baleaphryne Muletensis)**. Només es coneixia en estat fòssil des de 1977, i se'l suposava extingit. (—/09/1980)

19 anys de la inauguració del local del C.E. Sant Joan, i entrega d'un trofeu de plata als juvenils de la vila, per haver estat els més exemplars en el terreny de joc, en lluita amb altres 130 equips. (14/09/1972)

5 anys que es varen construir les actuals casetes del futbol, i que es va aixecar el marge de contenció. (—/09/1986)

OCB

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 2.500 ptes

Nom: .....
 Cognoms: .....
 Carrer: ..... núm.: .....
 Població: ..... cp: .....
 Banc o Caixa: ..... núm. de compte: .....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:
MEL I SUCRE Sant Joan, Bellavista 13

firma

AGENDA - JULIOL

Natalicis

Maria del Carme Bibiloni Matas (16-07-91)
 Margalida Bauçà Mas (16-08-91)
 Joan-Josep Rodríguez Joan (26-08-91)
 Aina Bauçà Mora (23-08-91)

Defuncions

Gabriel Bauzà Martí (22-12-10 / 12-08-91)
 Bàrbara Bernat-Verf Bauçà (16-10-03 / 27-08-91)
 Maria Font Rosselló (10-04-71 / 24-08-91)

Noces

Gabriel Mas Gomis - Catalina Jaume Bauçà (28-07-91)

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 1: Montuïri
 Dia 8: Petra
 Dia 15: Porreres
 Dia 22: Sant Joan
 Dia 29: Vilafranca

Benzineres

De dia i de nit:

Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)

Diumenges:

Viñas (Manacor, cra. d'Artà)
 Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)
 Marratxí (Inca, cra. de Palma)
 Estelrich (Can Picafort, cra. d'Artà)
 El Molinar (Palma, Ramonell Boix)
 Febrer (Sant Joan, cra. de Manacor. *Diumenges matí*)

Festivitats del mes

Dia 12: El Nom de Maria
 Dia 21: Sant Mateu
 Dia 24: La Mercè
 Dia 26: Sant Cosme i sant Damià
 Dia 27: Sant Vicenç de Paül
 Dia 29: Sant Miquel, sant Gabriel i sant Rafael
 Dia 30: Sant Jeroni

Esdeveniments del mes

Artà: Fira (dia 8)
 Manacor: Fira de Setembre (dia 15)
 Palma: Balears Nàutica (del 18 al 23)
 Felanitx: Fira de Sant Miquel (dia 22)
 Palma: Setmana de Cinema de Muntanya (del 23 al 27)

Signes del Zodiàc

Àries: T'has de cuidar una mica més, estaràs necessitat d'estimació, però el t'has de guanyar.
Taure: Tu també t'has de cuidar, sobretot a l'aspecte físic. No et fiquis en truis estranys perquè hi sortiràs perdent.
Bessons: És un bon moment per fer un repàs per de dins, en sortiràs més afavorit, almanco t'ho pareixerà.
Cranc: No tenguis por de les coses que desconeixes, la teva imaginació i la mala llet et poden causar problemes.
Lleó: No confiïs gaire amb els altres perquè en sortiràs escaldat. Cuida la salut.
Verge: La barrera que separa les persones sensates i les folles

és molt subtil, tu ets a la frontera; procura decantar-te per la que et convé més.

Balança: Aquest mes la responsabilitat serà un llast per arrossegar, no t'ho prenguis massa seriosament perquè no adobaràs el món.

Escorpi: Hi ha un problema que t'angoixarà seguit seguit. Paciència!, amb el temps tot s'arregla.

Sagitari: Estaràs molt irritable amb els altres, sobretot amb els que t'envolten. Pensa que la culpa no sempre és dels altres.

Capricorni: Pareix que tindràs un bon mes. Que sigui temps de figues t'ajudarà un poc. Faràs noves amistats.

Aquari: La teva salut va com el temps: variable amb qualche ruixat; l'esperança és que també darà bon temps.

Peixos: Físicament estaràs molt bé, l'assumpte econòmic està malament, no facis noves inversions perquè et perjudicarà.

Telèfons d'interès

Bombers:	55 00 80
Centre Sanitari:	52 63 11
GESA:	55 41 11
Ajuntament:	52 60 03
Apotecaria:	52 62 52
Consell Insular:	72 15 05
Govern Balear:	46 34 50
Centre Meteorològic:	26 46 10
Guardia Civil:	56 00 27
OCB:	72 32 99
SIAC:	900 321 321
PAC (Vilafranca):	56 05 50

El temps

Pluviometria	G. Company
Agost dia 9	0'4
dia 10	0'6
dia 11	4'7

Total agost	4'7
Total acumulat	482'7

La lluna

Plena de dia 1.
 Minvant de dia 2 a dia 8.
 Nova de dia 9 a dia 15.
 Creixent de dia 16 a dia 23.
 Plena de dia 24 a dia 30.

Previsió del temps

El setembre serà un mes bastant bo, les temperatures un poc, no gaire, i les precipitacions seran escasses, però de manera tempestuosa. La humitat serà elevada, sobretot a principis de mes, però anirà baixant poc a poc. Els ruixats seran a partir de dia 9. Cal recordar l'entrada de la Tardor, el dia 23 (segons la lluna).

Agenda esportiva

Futbol Tercera Regional:

Sant Joan - Platja Arenal	01-09
Sant Joan - Esporles	08-09
Sant Joan - Son Forteza	15-09
Colonya - Sant Joan	22-09
Sant Joan - Can Picafort	29-09
Platges Calvià - Sant Joan	06-10

XR2i

LA NOVA FÓRMULA

XR21 MILIONARI

La gamma jove de la família acaba de batre un rècord. Ja ha arribat a un milió. Per celebrar-ho Ford t'ofereix en sèrie limitada un nou Fiesta XR2 injecció a un preu molt especial. Amb un motor 1.6i de 110 CV i un equipament superior que, a més, inclou tancament centralitzat i aixeca-vidres electrònics de franc.

1.689.977 ptes

Preu final

(Oferta promocional inclosa)
UNITATS EN STOCK

INFORMAU-VOS A:

Tallers Morlà Gayà, C.B. Servei Oficial

c/ Solanda, s/n — Telèfon 52 62 10
07240 SANT JOAN (Balears)

